

En zengin 100 Türk

Onlar, Türkiye'nin en zengin kişi ya da aileleri. Bazıları dünya çapında dereceye giren servetlere sahip. Türkiye'nin en çok merak edilen, en güçlü topluluğunu oluşturuyorlar. Ekonomist, bu yıl ikincisini yaptığı ve ciddi bir referans olan araştırmasını, bu yıl da büyük bir özenle gerçekleştirdi. Türkiye'nin En Zengin 100 kişi-ailesi belirlendi. Buna ek olarak servet artışı ile birlikte tüketim eğilimleri ve yaşam biçimlerindeki değişim biçimleri de incelendi. İşte Türkiye'nin en tepesindekiler ve onların temsil ettiği sosyo-ekonomik grubun merak edilen yaşam biçimleri.

STANBUL'un boğaza bakan sırtlarında, küçük bir malikane olarak tanımlanabilecek evin bahçesinden girerken aynı zamanda bambaşka bir yaşamın kapıları da açılıyor önümüzde.

Burası Ekonomist dergisinin "En Zengin 100 Türk" araştırmasında yer alan kişilerin temsil ettiği yaşam biçimine ait çok özel izlerle dolu. 60 çok özel kişinin katıldığı bu davette sizi kapıda cansız mankenler "hoş geldin" içkisi ile karşılıyorlar.

Bahçede bir ağacın üzerine bir kafes kurulmuş. Kafesin içerisine ise yemekler konulmuş. Davetliler bahçedeki yemekleri ancak yerini tespit edebilirlerse yiyebiliyorlar. Yani yemek yemek çaba gerektiriyor. Yine bahçenin çeşitli yerlerine büyük Balıkçıl heykelleri yerleştirilmiş. Bu balık heykellerinin ağızına elini uzatanlar, buraya yerleştirilen füm balıkları tatma zevkine de ulaşıyor. Deniz tuzlarından yapılan dev tabağın üzerine birer inci elmas gibi yerleştirilen istiridyeler ise bakımlı parmaklar tarafından alınmayı bekliyor. Böylece "Ekmek aslanın ağızında" deyi mi zenginlik basamaklarının en üst seviyesinde bambaşka bir anlama bürünüyor.

Zenginlerin partisi bir başka

'Konsept Partiler' özellikle gelir düzeyi çok yüksek ve klasik davetlerinden sıyrılmak isteyen kişiler tarafından yapılıyor. İstanbul'da Dilara Sabra, Cadabra gibi catering şirketleri, sadece muazzam yemekler hazırla-

makla kalmıyor, davetleri bambaşka birer deneyim haline dönüştürüyor.

Gelir ve servet artışı eğlence kültürüne yansırken kendine özgü iş kolları da yaratıyor. 'Konsept Cateringler' olarak tanımlanabilecek bu iş kolu son bir yılda hızla ivme kazanmaya başladı. Ve zenginliğin ortaya çıkar-

Türkiye'nin en zengin 100 kişi ve ailesi

4 milyar dolar ve üstü			
	2005 sırası		2004 sırası
	1	Koç Ailesi Koç Holding	1
	2	Sabancı Ailesi Sabancı Holding	2
3-4 milyar dolar			
	3	Şahenk Ailesi Doğu Grubu	3
	4	Doğan Ailesi Doğan Holding	4
2-3 milyar dolar arası			
	5	Ülker Ailesi Ülker Grubu	-
	6	Dinçkök Ailesi Akkök Grubu	5
	7	Eczacıbaşı Ailesi Eczacıbaşı Hol.	6
	8	Şarik Tara Enka Holding	7

dığı yeni yaşam biçimini yanıtlan unsurlardan yalnızca birisi.

Zenginlik araştırmasından hayata

Ekonomist dergisi "En Zengin 100 Türk" araştırmasının ilkinin geçen yıl gerçekleştirmişti. Bu yıl ikincisini yaptığımız ve Türkiye'nin maddi birikim açısından en tepe noktasındaki kişi ya da aileleri tespit eden bu araştırmamız, belki de şu ana kadar bu alanda gerçekleştirilen en güvenli çalışma olarak yerini aldı bile.

Bu yıl tekrarlanan araştırma yine uzun süren yoğun bir çalışmanın sonunda gerçekleştirildi. İş dünyasında Türkiye'de artan dinamizme paralel olarak birçok değişiklik yaşandı. Listemizde de buna paralel değişiklikler yapıldı.

Araştırma nasıl yapıldı?

Bu araştırmamız için İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören şirketlerin piyasa değerleri önemli bir referans oluşturdu. Vergi listeleri dikkatle incelenirken, İSO'nun "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" ile Capital dergisinin özel sektörü kapsayan "500 Büyük" listesi titizlikle in-

Türkiye'nin en zengin 100 kişi ve ailesi

1.5-2 milyar dolar				2005 sırası		2004 sırası		
	9	Kamil Yazıcı Anadolu Grubu	8			17	İhsan Doğramacı Tepe Grubu	19
	10	İzzet Özlühan Anadolu Grubu	9			18	Faruk-Cengiz Yalçın Makyal İnş.	20
	11	Asım Kocabaş Borusan Holding	10			19	İsak Lodrik Enboy Tekstil	11
	12	Konukoğlu Ailesi Sanko Holding	12			20	Kadir Has Has Grubu	21
	13	Ahmet N. Zorlu Zorlu Holding	25			21	Ahmet Çalık Çalık Grubu	46
	14	Hüsnü Özyeğin Fiba Holding	17			22	Yılmaz Soyak Soyak İnşaat	32
1-1.5 milyar dolar						23	Salih Tatlıcı Tatlıcı Grubu	15
	15	Turgay Ciner Park Grubu	16			24	Kibar Ailesi Kibar Holding	50
	16	Çolakoğlu Ailesi Çolakoğlu Grubu	39					

"Gösteriş tüketimini sevmiyorlar"

BİLGİ Üniversitesi Öğretim Üyelerinden Dr. Selime Sezgin, üst gelir grubunun tüketim eğilimlerini şöyle değerlendiriyor.

"Araştırma derneğinin yaptığı araştırmalarında A ++ diye adlandırılan grup, iki farklı sosyo-ekonomik özelliğe sahip. Bunlardan birinci grup yerleşmiş büyük holdinglere sahip aileler. Koç, Sabancı, Eczacıbaşı ve Bodur gibi kurumsallaşmış

Dr. Selime Sezgin

Tek bir farkla, onlar bu mekanlara kameralar ve kamera önünde olmak isteyen insanlar evlerine döndükten sonra genellikle de hafta ortası gidiyorlar.

Teknelerdeki çok özel davetler

Zenginler arasında son dönemde İstanbul'da yemek dışında dışarı çıkmanın en önemli nedeni Dr. Ferhat Göçer'i dinlemeye gitmek. Türkçe ve yabancı dilde arıyalar söyleyen Dr. Ferhat Göçer'i sevenler arasında Garip Ailesi, Ferit Şahenk gibi isimlerin olduğu belirtiliyor. Kumpkapı'daki Develi restoran gibi parlak dünyaya ait olmayan bazı özel mekanlara da zaman zaman sessiz sedasız buyur ediliyorlar.

Türkiye'nin en popüler tatil cenneti olan Türkbükü, bu popülerliğine rağmen hala 'en tepedekilerin' gözdesi. Ersin Süzer "Ancak onlar Türkbükü'ne ya yaz sezonu başlamadan ya da sezon bittikten sonra gidiyorlar" diyor. Doğal liman olması ve iklimi nedeniyle Türkbükü çok özel bir yer. Zaten burayı 1990'larda keşfeden, yatı olan işadamları oluyor. Papparrazilerin buraya ulaşması ise 2000 yılından sonra gerçekleşiyor.

şirketler vakıflarla eğitim alanında yerlerini aldılar. Bodur gibi kuruluşlar kendi alanlarında gerek eğitim, gerekse sponsorluk faaliyetleri ile sosyal sorumluluklarını yerine getiriyorlar. Bu yerleşmiş servet sahipleri çok gösterişli bir tüketim modeli çizmiyor. Hatta bu gösterişli gibi görülen hobilerini -tüketimlerini müzeler açarak tüm toplumla paylaşıyorlar."

Türkiye'de en üst seviyedeki sosyo-ekonomik gruba dahil ailelerin hemen hepsi bir yata sahip. Zaten Türkbükü'nün en şaşılahtığı yaz döneminde işadamları yatlarında geçiyor.

Her aile mutlaka bir yata sahip

Ersin Süzer, ailelerin yazı çoğunlukla teknede geçirdiklerini işadamlarının ise sıklıkla tekneyi bırakarak kısa sürelerle işlerinin başlarına döndüklerini anlatıyor. Ömer Dinçkök, Türkbükü aşığı olarak bilinen isimlerden yalnızca bir tanesi.

"Rahmi Koç, Mustafa Koç, Cem Boyner, Ömer Dinçkök gibi isimler her yıl Göcek'te buluşurlar. Toplu halde 3 gün - 1 hafta burada kalınır. Tekne davetleri verilir. Sonra herkes kendi yoluna gider. Tekne ile açılırlar. Verdikleri davetlerden hiç kimsenin haberi olmaz. Hiç kimsenin haberi olmadan çok fazla davet verirler. Ve bu davetlere magazin basınının sızmasına imkan yoktur" diyor Ersin Süzer.

Türkiye'de servet birikimindeki artış ile kültür birikiminde de farklılaşmalar oluyor. Bu, hem tüketim ürünlerinin

Paralarını nereye yatırıyorlar?

TÜRKİYE'nin zirvesindekiler birikimlerini nerede değerlendiriyorlar? En çok merak edilen sorulardan bir tanesi belki de bu. Onların aldığı bankacılık hizmeti bilinenenden çok farklı. Bankalar bu grup için özel bir bankacılık hizmeti yürütüyorlar. Private Banking (Özel bankacılık) olarak adlandırılan bu hizmetlerden yararlanabilmek için minimum 200 bin dolarlık hesap açılmak gerekiyor. 5 - 10 milyon dolarlık hesaplarda özel birimler oluşturulabiliyor. Yurtdışında ailelere özel bankacılar atanıyor. Bütün aile

le üyelerinin parası tek bir hesaptan yönetiliyor. Genellikle bir aile üyesi bu bakiyenin yönetilmesinden sorumlu oluyor. Akbank Private Banking'den sorumlu genel müdür yardımcısı Fikret Önder, Family Office olarak adlandırılan bu oluşum-

lardan yararlanabilmek için minimum 50-100 milyon dolarlık limitler olduğunu belirtiyor.

FAİZ ONLAR İÇİN ÇOK ÖNEMLİ: "Yatırım tercihleri genellikle kişinin risk profiline göre de değişiyor. Portföy büyüklüğü arttıkça yatırım eğilimi değişiyor gibi sonuca ulaşmak mümkün değil. Bu grubun en belirgin özelliği faize duyarlı olması. Yatırım portföyünün büyüklüğü arttıkça faize olan duyarlılık da artıyor. İki banka arasında oluşan yüzde 0.25 oranındaki faiz farkı bile onlar için önemli oluyor" diyor Fikret Önder.

de hem de sanat alanında kendisini gösteriyor. Koç, Sabancı, Eczacıbaşı son dönemde ise Şahenk aileleri sanat ve kültüre yaptıkları yatırımlarla tanınıyor. Ancak belirli ailelerin dışında sanata aktarılan kaynaklar istenen düzeye ulaşmış değil.

Başarılı bir bankacı iken sanat piyasasına yepyeni bir bakış açısı ile giren Erhan Ersöz, en üst basamaktaki sosyo-ekonomik gelir grubunun toplam servetlerinin yüzde 1 - 2'sini sanata yatırdıklarını söylüyor. Gelişmiş ülkelerde bu rakam yüzde 15-20 arasında değişiyor.

Sanata ilgi henüz tam oluşmadı

Sanat uzmanlarına göre bir toplumda sanat kültürünün oluşabilmesi için üç kuşak geçmesi gerekiyor. Anne-Baba, oğul/kız sanat ile bir ilişki içerisinde büyüdükünde ancak bu alanda bir kültür oluşuyor. Erhan Ersöz de sanat

Şevket Dağ, Nazmi Ziya, İbrahim Çallı, Hikmet Onat en çok tercih edilen ressamlar.

30-50 yaş arası kesimin tercihi ise modern resim ve fotoğraf gibi yeni sanat dalları. Adnan Çoker, Mustafa Ata, Güngör Taner, Ergün İnan, Ömer Uluç bu kesimin gözdesi. Son dönemde yabancı sanatçıların da eserlerine

Türkiye'nin en zengin 100 kişi ve ailesi

2005 sırası	2004 sırası	2005 sırası	2004 sırası
56	53	63	65
Firuz Kanatlı	Eti Grubu	Boydak Ailesi	Boydak Grubu
57	83	64	62
Sadioğlu Ailesi	Banker	Ali-İsmet Abaloğlu	Abaloğlu Hol.
58	75	65	63
Recep Yazıcı	Diler Grubu	Kemal Şahin	Şahinler Hol.
59	54	66	65
Mermerci Ailesi	Akfil Tekstil	İsfendiyar Zülfikar	Zülfikarlar Grb.
300-500 milyon dolar			
60	55	67	66
Kemal Gülman	Gülman Grubu	Mustafa Baysal	Baysal Tekstil
61	58	68	22
Aziz Zapsu	Azizler Holding	İbrahim Bodur	Kale Grubu
62	60	69	68
Recep Gencer	Bağfaş	Erdoğan Özgörkey	Özgörkey Grubu
		70	70
		Ahmet Çetinkaya	Saray Örme

Türkiye'nin en zengin 100 kişi ve ailesi

2005 sırası	2004 sırası	2005 sırası	2004 sırası
71	71	78	79
Hasan Aslan	Ortadoğu Rulman	Eskiyapan Ailesi	Nuh Grubu
72	72	79	80
Ahmet Keleşoğlu	Selçuk Ecza	İlyas Özsüer	Maya İnşaat
73	73	80	92
Ertuğrul Kurdoğlu	Ata Holding	Nuri Özaltın	Özaltın Grubu
74	74	81	84
Nafi Güral	Güral Porselen	Adnan Çebi	Makyol İnşaat
75	76	82	86
Yüksel Gangam	Gangam Grubu	İhsan Kalkavan	Kalkavan Deniz.
76	77	83	88
İmam Altınbaş	Altınbaş Holding	Hüseyin Özdilek	Özdilek Grubu
77	78	200-300 milyon dolar	
Molu Ailesi	Karsu Tekstil	84	89
		Vitali Hakko	Vakko
		85	-
		Hamdi Akın	Akfen